

UCHWAŁA NR 140/2026
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 5 października 2026 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Front
o źródłach pozyskania środków finansowych w 2025 r.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1215),

postanawia

odrzuć sprawozdanie partii politycznej Front o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2025 r. **z powodu naruszenia** art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Uzasadnienie

Partia polityczna Front (EwP 443) złożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2025 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Sprawozdanie zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 roku w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 2076).

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie przedłożonych dokumentów oraz wyjaśnień Partii stwierdziła, co następuje.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych

ze środków Funduszu Wyborczego w poprzednim roku kalendarzowym, partia polityczna Front wykazała, że w okresie sprawozdawczym pozyskała środki finansowe w łącznej kwocie 14 219,10 zł, pochodzące w całości z darowizn pieniężnych wpłaconych przez osoby fizyczne bezpośrednio na rachunek bankowy Partii nr 05 1160 2202 0000 0005 8419 0494, prowadzony w Banku Millennium S.A.

Partia nie wykazała by pozyskała inne środki finansowe czy wartości niepieniężne.

W toku badania sprawozdania finansowego Partii ustalono jednak, że Partia przyjęła świadczenia o charakterze niepieniężnym. Z wyjaśnień Partii udzielonych w piśmie z dnia 1 lipca 2026 r. wynika, że korzystała ona ze strony internetowej. Koszty administrowania tą stroną (960,00 zł) oraz utrzymania domeny i serwera (639,60 zł), pokrywane były przez osoby fizyczne. Stanowiły one zatem świadczenia niepieniężne przyjęte przez Partię o łącznej wartości 1599,60 zł. Zgodnie z art. 25 ust. 1 i 4 w związku z ust. 4a ustawy o partiach politycznych, pochodziły one od obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a ich wartość mieściła się w ustawowym limicie. Wartości tych Partia nie wykazała w pozycjach 31 (Wartości niepieniężne) i 34 (usługi świadczone nieodpłatnie na rzecz partii politycznej) sprawozdania oraz nie wliczyła ich do kwoty wykazanej w pozycji 13 (Przychody partii politycznej) sprawozdania.

Ponadto z historii rachunku bankowego Partii za 2025 r. wynika, że łączna kwota środków finansowych pozyskanych na ten rachunek wynosiła 11 280,70zł, a nie 14 219,10 zł, jak wykazano w sprawozdaniu finansowym. Oznacza to, że w pozycjach 14 sprawozdania (Środki finansowe pozyskane bezpośrednio na rachunki bankowe partii politycznej), 15 (Pochodzące od osób fizycznych ogółem) i 18 [darowizny (pieniężne)], wykazana powinna zostać kwota 11 280,70 zł.

W konsekwencji łączna kwota przychodów Partii w 2025 r. wyniosła 12 880,30 zł (11 280,70 zł+1599,60 zł) i w takiej kwocie powinna zostać wykazana w pozycji nr 13 sprawozdania finansowego.

Poza tym Partia przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie niekompletne. Nie dołączyła do niego bowiem wykazów szczegółowych źródeł pozyskania środków finansowych oraz wydatków poniesionych ze środków Funduszu

Wyborczego, które stanowią integralną część tego sprawozdania. Nie dołączyła także umowy jej rachunku bieżącego, historii tego rachunku bankowego za cały 2025 r., oraz wykazu osób dokonujących wpłat na ten rachunek. Obowiązki te wynikają z rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym z załącznika nr 2 do niego („Wykaz dokumentów, które należy dołączyć do sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków funduszu wyborczego w poprzednim roku kalendarzowym”).

Powyższe oznacza, że Partia Front złożyła niekompletne sprawozdanie sporządzone niezgodnie ze stanem faktycznym, a tym samym naruszyła ustawowy obowiązek sprawozdawczy, określony w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych. Partia nie zrealizowała zatem spoczywającego na niej obowiązku prawnego rzetelnego i zgodnego ze stanem faktycznym przygotowania i przedstawienia sprawozdania finansowego Partii, a wraz z nim kompletnej, uporządkowanej dokumentacji finansowej. Każda partia polityczna, bez względu na jej wielkość, na zakres jej działalności, na wielkość jej przychodów i wydatków, a także bez względu na to, czy otrzymywała środki z budżetu państwa, czy też nie, jest do tego zobowiązana przede wszystkim przez regulację art. 38 ust. 1 wskazanej ustawy o partiach politycznych, stanowiącą, że to partia polityczna składa Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie finansowe, ale także przez rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych, określające wzór sprawozdania finansowego partii, w którym to sprawozdaniu partia zobowiązana jest wykazać wszystkie pozyskane środki, jak i źródła ich pochodzenia. Takie działanie Partii przeczy także konstytucyjnej zasadzie jawności finansowania partii politycznych (art. 11 ust. 2 Konstytucji RP). Jawności, która jest elementem prawidłowego funkcjonowania ustroju demokratycznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2006 r., III SW 11/06). Z konstytucyjnej zasady jawności finansowania partii politycznych, wynika zakaz utajniania finansów partyjnych oraz odpowiadający mu nakaz ujawniania informacji finansowych o działalności partii [zob. Mirosław Granat (red.), Ustawa o partiach

politycznych. Komentarz, Warszawa 2020]. Jawność finansowania polityki stanowi także element jawności życia publicznego, która przybrała w polskim systemie prawnym formę tzw. publicznego, konstytucyjnego prawa podmiotowego, prawa człowieka, mającego swe źródło w niezbywalnej godności ludzkiej. Negując jawność finansowania polityki, czyli wyłączając „bezpiecznik” demokratycznego państwa prawnego, wyłącza się samo demokratyczne państwo prawne (postanowienie Sądu Najwyższego z 21 lutego 2023 r., I NSW 2/23).

Uchybienia te, zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy o partiach politycznych, nie stanowią podstawy do odrzucenia sprawozdania finansowego Partii.

Brakujące dokumenty zostały złożone dopiero w odpowiedzi na wezwanie Państwowej Komisji Wyborczej. Na podstawie historii rachunku bankowego Partii ustalono, że część wpłat dokonanych na rzecz partii politycznej Front w okresie sprawozdawczym, zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, pochodziła od obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, mieściły się one w dopuszczalnym limicie wpłat od jednej osoby, określonym w art. 25 ust. 4 tej ustawy, a forma wpłat była zgodna z określoną w jej art. 25 ust. 5. Co do prawidłowości pozostałej części wpłat powstały jednak wątpliwości. W związku z nimi Państwowa Komisja Wyborcza zwróciła się do Partii o dodatkowe wyjaśnienia, w tym o informacje, czy Partia potwierdziła zgodność z przepisami ustawy o partiach politycznych wpłat pochodzących od podmiotów gospodarczych, tj. czy wpłaty te dokonane zostały z rachunków bankowych osób fizycznych, służących zarówno do obsługi i prowadzenia działalności gospodarczej przez te osoby, jak i do opłacania codziennych, prywatnych wydatków tych osób fizycznych, czy też były to rachunki bankowe otwarte, prowadzone i służące wyłącznie dla celów działalności gospodarczej prowadzonej przez te osoby, a zatem były rachunkami podmiotów gospodarczych, a nie osób fizycznych prowadzących tę działalność.

W złożonych wyjaśnieniach Partia wskazała, że w przypadku części wpłat nie miała możliwości ustalenia danych darczyńców. W konsekwencji nie była w stanie zweryfikować również, czy środki te pochodziły od obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tj. od osób

uprawnionych do dokonywania wpłat na rzecz partii politycznej zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Oznacza to, że część środków wpłaconych na rachunek Partii została przyjęta bez możliwości ustalenia, czy pochodziły one z wpłat dokonanych przez podmioty uprawnione. Łączna kwota wpłat pochodzących od podmiotów niezidentyfikowanych, potwierdzona przez Partię w wyjaśnieniach z dnia 22 lipca 2026 r., wyniosła 160,70 zł. Spośród środków pochodzących z tych wpłat środki w kwotach: 30,00 zł (wpłata z dnia 13 stycznia 2025 r.); 100,00 zł (wpłata z dnia 5 lutego 2025 r.); oraz 10,00 zł (wpłata z dnia 18 stycznia 2025 r.), zostały zwrócone darczyńcom dopiero 21 lipca 2026 r., a więc po upływie ustawowego 30-dniowego terminu przewidzianego na ich zwrot na podstawie art. 39a ust. 2 ustawy o partiach politycznych. Natomiast środki w kwocie 20,70 zł, wpłacone w dniu 23 czerwca 2025 r., zostały przekazane przez Partię na rzecz Skarbu Państwa w dniu 22 lipca 2026 r., a zatem także z przekroczeniem wskazanego wyżej 30-dniowego terminu. Ustalenia te Partia potwierdziła w złożonych wyjaśnieniach. Niedokonanie przez Partię zwrotu tych środków w ustawowym terminie oznacza ich przyjęcie. Przyjęcie przez Partię środków finansowych pochodzących od osób niemających stałego miejsca zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, od osób, co do których nie można ustalić czy są obywatelami polskimi mającymi stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, a także od podmiotów innych niż osoby fizyczne, stanowi naruszenie art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

W przypadku Partii Front naruszenie to stanowi przesłankę do odrzucenia jej sprawozdania finansowego za 2025 r. na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 4 w związku z ust. 1 pkt. 2 lit. a ustawy o partiach politycznych, ponieważ łączna wartość środków przyjętych przez Partię z naruszeniem art. 25 ust. 1 tej ustawy przekroczyła 1% ogólnej kwoty przychodów Partii. Przepis ten odrzucenie sprawozdania uzależnia wyłącznie od stosunku środków pozyskanych niezgodnie z prawem do ogólnej kwoty przychodów partii politycznej. Po przekroczeniu progu 1% ma on charakter kategoryczny i nie pozostawia Państwowej Komisji Wyborczej swobody decyzji w tej kwestii, np. uwzględniania tego, czy naruszenie prawa nastąpiło w sposób umyślny, czy też z powodu nieznajomości przepisów. Także, jak stwierdził Sąd Najwyższy, skoro

zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, partia może pozyskiwać środki finansowe jedynie od osób fizycznych, ich przyjęcie od podmiotu innego niż osoba fizyczna narusza powołany przepis, co według art. 38a ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 4 w związku z ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy o partiach politycznych, stanowi jednoznaczną podstawę do odrzucenia sprawozdania partii (postanowienia Sądu Najwyższego z 17 września 2004 r., III SW 39/04 i III SW 44/04).

Stosownie do art. 39a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, korzyści majątkowe przekazane Partii z naruszeniem przepisów tej ustawy podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Jeżeli korzyść majątkowa została przyjęta, zużyta lub utracona, przepadkowi podlega jej równowartość (art. 39a ust. 3 ustawy o partiach politycznych). Partia polityczna Front zobowiązana jest do przekazania na rzecz Skarbu Państwa równowartości środków w kwocie 140,00 zł, albowiem środki w kwocie 20,70 zł, co prawda z przekroczeniem ustawowego terminu, ale jednak przekazała na rzecz Skarbu Państwa, potwierdzenie czego przesłała Państwowej Komisji Wyborczej.

Za Sądem Najwyższym, który odwołał się do orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego (wyrok z 13 lipca 2004 r., P 20/03), wskazać należy, że użycie w tym przypadku trybu oznajmującego „podlegają przepadkowi” oznacza działanie sankcji z mocy samego prawa. Innymi słowy przepadek następuje *ex lege*. Z kolei tego rodzaju sankcja, występująca z mocy samego prawa, działa na ogół *ex tunc*, to jest w chwili ziszczenia się niezgodnego z prawem stanu faktycznego. W sytuacjach, gdy ustawodawca przewiduje wystąpienie określonych skutków prawnych z mocy samego prawa, rola sądu orzekającego sprowadza się do stwierdzenia, że ziszczyły się wymagane przez ustawę przesłanki zaistnienia skutku. Orzeczenie sądu ma charakter deklaracyjny. Sankcja przepadku ma charakter obligatoryjny i jej orzeczenie nie jest uzależnione od jakichkolwiek innych okoliczności, poza odrzuceniem przez organ wyborczy sprawozdania finansowego. Trybunał Konstytucyjny zwrócił przy tym uwagę, że od czasów starożytnych w europejskich porządkach prawnych obecna jest myśl, iż korzyści majątkowe uzyskane sprzecznie z prawem (*lucrum dishonestum vel illicitum*) nie korzystają z ochrony (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 lipca 2023 r., II NSNc 187/23).

Na podstawie art. 39a ust. 4 ustawy o partiach politycznych, Partii przysługuje prawo dobrowolnego wpłacenia, w terminie 60 dni od dnia doręczenia jej postanowienia Państwowej Komisji Wyborczej, na rachunek bankowy urzędu skarbowego właściwego dla siedziby Partii, równowartości środków przyjętych z naruszeniem przepisów tej ustawy. Potwierdzenie wpłacenia równowartości tych środków (140,00 zł) Partia zobowiązana jest przedstawić Państwowej Komisji Wyborczej. W przypadku niedokonania dobrowolnej wpłaty tych środków, wszczęte zostanie postępowanie określone w art. 39a ust. 5 ustawy o partiach politycznych.

Partia nie posiadała w 2025 r. Funduszu Wyborczego i nie uczestniczyła w przeprowadzonych w tamtym roku wyborach.

Partia polityczna Front w okresie sprawozdawczym nie dopełniła obowiązku prowadzenia na jej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej rejestru wpłat od osób fizycznych w kwocie przekraczającej w jednym roku 10 000 zł, z wyłączeniem składek członkowskich, o którym jest mowa w art. 25 ust. 6-13 ustawy o partiach politycznych, oraz rejestru umów, będącego zbiorczym zestawieniem informacji o umowach zawartych przez partię polityczną, o którym jest mowa w art. 27a tej ustawy. Partia nie widnieje wśród podmiotów zarejestrowanych w <https://www.gov.pl/web/bip>.

Uchybienie to, zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy o partiach politycznych, nie stanowi przesłanki do odrzucenia sprawozdania finansowego Partii.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Partii oraz jej wyjaśnień, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia partii politycznej Front przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak